

วิถีธรรม .. แต่ตุลาการ...!!

๖2 จริยพรสาธุชนผู้มีจิตศรัทธาในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ที่ผ่านมา อาตมาได้รับนิมนต์ จาก ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ โดยโยมเมทธิ ชาติธรร ไปบรรยายธรรมในเรื่อง ธรรมปฏิบัติของผู้พิพากษา เพื่อการเป็นผู้พิพากษา โดยใช้เวลาร่วม ๓ ชั่วโมงครึ่ง ที่รวมทั้งธรรมบรรยายและสนทนาธรรม...

เรื่องการจัดอบรม
ธรรมแก่ผู้พิพากษา
ถือว่าเป็นเรื่องที่ควร
กระทำอย่างยิ่ง จึงรับ
นิมนต์ด้วยความยินดียิ่ง

แม้จะกระทบกับเวลาปฏิบัติธรรมในวงพรรษาบ้าง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สังคมประเทศชาติ ที่จะได้รับจากกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของตุลาการทุกท่านที่จะต้องสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้น ... ให้สมดังที่ชาวบ้านและประเทศชาติฝากความหวังไว้เป็นที่พึ่งสุดท้าย...

การให้ ความรู้เรื่องหลักธรรม

ในพุทธศาสนา จึงต้องนำไปสู่การบอกกล่าวเล่าเรื่องว่า อะไรคือหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสรู้ชอบแสดงไว้ดีแล้ว เพื่อแยกแยะให้ออกระหว่าง คำสั่งสอนของลัทธิความเชื่อทางจิตวิญญาณที่มากหลากหลายทฤษฎี กับคำสั่งสอนในพุทธศาสนา แม้ในขั้นพื้นฐานเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ ศีลธรรม .. จริยธรรม...

ปกธงธรรม
โดย... พระ อ.อารยรังสี

ศีลธรรมในพระพุทธศาสนา นั้นจักต้องประกอบกับหลักจริยธรรม .. คุณธรรม ที่ต้องคำนึงถึงการกระทำที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมควรต่อส่วนรวม มากกว่าความเป็นส่วนตัว แต่จะต้องมาจากการประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ทั้งกาย วาจา ใจ ที่เป็นไปอย่างมีแบบแผนตามหลัก กุศลกรรมบถ ๑๐ .. จึงนับเป็นการปูพื้นฐานของบุคคลในพุทธศาสนา ที่จะนำไปสู่ความศรัทธาในกรรม .. วิบาก .. กัมมัสสกตา หรือความเชื่อในความเป็นสัตว์ที่อาศัยกรรม

เรื่องกฎเกณฑ์กรรม ที่อ้างอิงศีลธรรม .. จริยธรรมในเบื้องต้น ที่ประมวลรวมลงในกรรมบถสิบ จึงเป็นเรื่องที่ผู้พิพากษาในทุกยุคทุกสมัยควรหยิบยกมาศึกษา เพื่อประกอบการใช้กฎหมายตามหน้าที่.. จะได้เป็นอัมมมานุสติในเรื่องของการกระทำใดๆ ย่อมมีผล และผลนั้นย่อมตอบแทนผู้ปฏิบัติหรือผู้เป็นเจ้าของการกระทำนั้น

หากสังคมชาวพุทธบ้านเรา มีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในเรื่อง

ดังกล่าว .. เชื่อได้ว่า ความสุข ความเจริญ ย่อมเกิดขึ้นอีกมากมาย ด้วยพื้นฐานจิตใจคนไทยที่ดีอยู่แล้ว และด้วยความสมบูรณ์ในทรัพยากรทั้งปวงที่ถึงพร้อมเหมาะสมแก่การเป็นประเทศพุทธศาสนา จึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องนำเรื่องกฎแห่งกรรมมาวางรากฐานในการสอน เพื่อปรับพื้นฐาน เสริมสร้างคุณธรรมในจิตใจให้มี ความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรม เพื่อจะนำไปสู่การศึกษาหลักธรรมที่สูงขึ้นไป ดังที่ประมวลรวมลงใน อริยสัจสี่

ในส่วนเพิ่มเติมที่ควรเรียนรู้เพื่อความเข้าใจทุกแง่มุมของพุทธศาสนา จึงได้เล่าเสริมความรู้ให้ผู้พิพากษาทั้งหลายได้รับทราบถึงความเป็นมาของแต่ละศาสนาโดยย่อ ไม่ว่าจะเป็น ฮินดู (พราหมณ์) อิสลาม คริสต์ เชน (โซณะ) หรือพวกนิกายอื่น ตลอดจนเจ้าลัทธิทั้งหลายในชมพูทวีปในสมัยพุทธกาล การก่อเกิดทิวภูมิหรือทฤษฎีมากมายถึง ๖๒ ทิวภูมิ ในสมัยก่อนพุทธศาสนาอุบัติเกิดขึ้นในโลก ดังปรากฏอยู่ใน พรหมชาลสูตร ที่ทรงแสดงไว้ การเคลื่อนไหวของมหาชนในสมัยนั้นๆ หรือแม้ในปัจจุบัน จึงเป็นไปตามอุปนิสัยและจิตสันดาน ใครใคร่ชอบใจลัทธิใด .. ทิวภูมิใด ก็จะไปศาสนาลัทธินั้นๆ... ซึ่งต่อมาเมื่อพระพุทธเจ้าอุบัติเกิดขึ้นในโลกด้วยการตรัสรู้ชอบโดยพระองค์เอง ได้ดวงพระศรีมหาโพธิ์ อรุณเวลาเสนาณิคม แคว้นมคธ ในสมัยนั้น การประกาศ กฎอนัตตา จึงเกิดขึ้น ด้วยพระปัญญาคุณที่รู้แจ้งเห็นจริงในโลกว่า ธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา .. สิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นตามเหตุปัจจัย เมื่อเหตุปัจจัยสิ้นไป ธรรมทั้งหลายย่อมสิ้นไป จึงไม่ควรยึดถือยึดมั่นว่าเป็นตัวตนบุคคลเราเขา

แม้ว่าพระพุทธศาสนาจะประกาศ กฎอนัตตา ซึ่งเป็นสังขธรรมที่สามารถพัฒนาให้รู้แจ้งใน อริยสัจธรรม จนถึง พระนิพพาน หมายถึง การตัดขาดหรือทำลายทั้งวงจรโรจวิภูฏะ ละความเกิด-ดับ ลึนความทุกข์ได้อย่างแท้จริง แต่ก็มีไข่ว่า ลัทธิคำสอนทฤษฎีต่างๆ จะสูญสิ้นไปจากชมพูทวีป... ด้วยการรู้เห็นตามได้ยากโดยจิตปุถุชนต่อพระสัทธรรมที่ลุ่มลึก ประณีต รู้ตามได้ยาก เห็นตามได้ยาก ที่สงบ ประณีต และไม่สามารถด้วยความคิดนึก เป็นเฉพาะวิสัยของบัณฑิตเท่านั้นที่ฟังจะรู้ตามธรรมที่ตรัสรู้ได้

การต่อสู้ทางศาสนาจึงเกิดขึ้นอย่างดุเดือด ในสนามจิตวิญญาณของมนุษยชาติ ในท่ามกลางความหลากหลายทางความเชื่อ .. ตามแต่ละทิวภูมิในหลากหลายวิธีการที่ปรากฏ... แต่พระพุทธศาสนากลับรุ่งเรืองอย่างยิ่งในชมพูทวีป ดังในสมัย ๔๕ พรรษาของพระพุทธองค์ ด้วยการเผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนอย่างมีระบบแบบแผน โดยยึดหลักธรรมวิธีที่อ้างอิงอำนาจแห่งธรรม... และด้วยคุณภาพบุคคลของผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนา ที่ต้องผ่านการศึกษาปฏิบัติจนมีความรู้ถูกต้อง ที่สามารถพัฒนาให้เป็นธรรมเกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างเป็นจริง จนเป็นผู้ดำรงฐานะอย่างมีธรรม จึงทำหน้าที่สร้างธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อประโยชน์ของมหาชนได้อย่างเป็นเอกภาพนำอนุโมทนาถึง

ดังปรากฏพุทธบัญญัติให้ชาวพุทธในฐานะพุทธบริษัท มีหน้าที่ต้องศึกษาปฏิบัติธรรม เพื่อเผยแผ่หลักธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ด้วยความรู้ความเข้าใจที่ถูก

ต้องตรงธรรมลุ่มหาหน และทำหน้าที่ปกป้องพระพุทธศาสนา เมื่อถูกบิดเบือนทำลายจากพวกนอกศาสนา หรือแม้บุคคลในศาสนาที่เป็นมิถิฉาปฏิภูริ...

ดังสมัยปัจจุบันที่สังคมพุทธศาสนาในบ้านเรา มีองค์กรสงฆ์หรือหมู่พระภิกษุรับผิดชอบต่อหน้าที่ในการปกป้องดูแล เพื่อสงฆ์สืบ พระพุทธธรรมแท้จริง ไปเบื้องหน้า จึงมุ่งเน้นให้พระภิกษุประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างจริงจัง และหากมีพระภิกษุรูปใดประพฤติปฏิบัติไม่ถูกต้อง จักเป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์หรือสถาบันสงฆ์ ที่จะต้องชำระสะสางในเรื่องนั้นให้เด็ดขาด ชัดเจน ตรงตามพระธรรมวินัย ดังที่ถือปฏิบัติสืบกันมาในอดีต จะไม่ปล่อยปละละเลยดังที่ผ่านมา จนเข้าสู่วิกฤตศรัทธาในปัจจุบัน จนเกิดพระพุทธรูปล่องลอยผิดพระวินัยกันมากอย่างไม่เกรงกลัวต่อบาปกรรม ดังเช่น การรับเงินทอง สิ่งสมของมีค่า ไม่มุ่งประพฤติเพื่อละกิเลส ... คิดแต่วิ่งเต้นหาตำแหน่งหน้าที่ที่สมณยศศักดิ์ จนไปวนไปทั่วสาสนจักร ดังเคยมีข่าวปรากฏกระบวนกรหาเงินรับเงินทองที่ไม่ถูกต้องให้ต้องถูกจับกุมลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งโดยปกติแล้วจะต้องผ่านขั้นตอนของคณะสงฆ์ตามพระธรรมวินัย ที่จะตั้งคณะกรรมการขึ้นสอบสวน ไต่สวน วินิจฉัยข้ออธิกรณ์ที่เกิดขึ้น และลงโทษตามพระธรรมวินัย เพื่อรักษาไว้ซึ่งสถาบันสงฆ์ และพระพุทธศาสนา

แต่เมื่อกระบวนกรทางพระธรรมวินัยโดยคณะสงฆ์ไม่มีประสิทธิภาพ หรือติดขัดด้วยอำนาจทางการเมืองหรือบุคคลที่ทรงอำนาจ จึงต้องเป็นหน้าที่ของฝ่ายบ้านเมืองที่ต้องดำเนินการไปตามกระบวนกรยุติธรรม ที่สุดต้องเข้าสู่การพิจารณาตัดสินในชั้นศาล ซึ่งเป็นหน้าที่ของท่านตุลาการทั้งหลาย ที่จะต้องใช้อำนาจหน้าที่ให้เป็นธรรม เพื่ออภิบาลโลก .. เพื่อปกป้องพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบต่อไป

ดังนั้น ตุลาการทุกท่านจึงต้องเตรียมพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ เจริญสติปัญญาและเพิ่มพูนความเพียรชอบให้ยิ่งขึ้น ด้วยการบริหารจิตใจให้มีพรหมวิหารธรรม... ที่สำคัญอย่างยิ่งเพื่อป้องกันตัวท่านเอง... และเพื่อเกื้อกูลผู้อื่นด้วยเมตตา กรุณา... ซึ่งสามารถสร้างขึ้นให้มีได้ด้วยตัวของทุกท่าน ตามหลักฟังตน-ฟังธรรมในพระพุทธศาสนา

การรู้จักตั้งจิตอยู่ในเมตตากรุณา.. การประกอบจิตอยู่กับอุเบกขาธรรมมาคำขุในทุกขณะ จึงเป็นอีกหน้าที่หนึ่งของผู้พิพากษาจะต้องศึกษาปฏิบัติ เพื่อจักเป็นธรรม .. เพื่อจักมีธรรม... เพื่อการตัดสินผู้อื่นด้วยอำนาจหน้าที่ที่เป็นธรรม มีความเที่ยงธรรมสม่าเสมอ โดยถือกฎหมายเป็นใหญ่ ให้สมกับบุคคลที่ควรได้ชื่อว่าเป็น ผู้เที่ยงธรรม.... ฯลฯ

ในวันนั้น ด้วยเวลาที่พอเหมาะ.. เมื่อได้จบสรุปการบรรยาย จึงนำสู่การเจริญเมตตาภาวนาอย่างเป็นไปตามแบบแผนของการเจริญสติปัฏฐานสี่ ที่จัดระบบการปฏิบัติ เพื่อเหมาะสมแก่ผู้พิพากษา ที่จะต้องพัฒนาจิตใจให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม... และในวันนั้น ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ทุกท่าน ตั้งใจปฏิบัติกันอย่างเต็มที่ อันควรแก่การอนุโมทนา จึงให้เชื่อมั่นได้ว่า "ตราบใด ตุลาการทุกท่านไม่ทั้งธรรม มีความเคารพธรรม มีการปฏิบัติธรรม กันอยู่เช่นนี้ สถาบันตุลาการย่อมเป็น .. สถาบันแห่งความยุติธรรม ที่เป็นที่ยังของประชาชนและประเทศชาติสืบไป" ขอนุโมทนาด้วยใจคารวะธรรม...

ธรรมาวัธ ภิภุ
dhamma_araya@hotmail.com